

POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH

Zarząd Główny

SPRAWOZDANIE

**z działalności statutowej
Polskiego Związku Głuchych
za 2015 rok**

Czerwiec, 2016 rok

Część liczbowa do sprawozdania z działalności statutowej PZG - informacje ogólne

część pierwsza - **INFORMACJE OGÓLNE**

STAN ZAREJESTROWANYCH 2015			
I.1	Podopieczni w tym:	niestyszący	słabostyszący
a.	Członkowie	10 918	
	do 18 roku życia	49	71
	dorośli od lat 19 - 60	3 798	2 104
	dorośli powyżej 60 lat	2 711	1 815
	osoby słyszące	370	
b.	osoby niezrzeszone	16 363	
	do 18 roku życia	148	262
	dorośli od lat 19 - 60	4 025	4 649
	dorośli powyżej 60 lat	3 972	3 134
	osoby słyszące	173	
OGÓŁEM (a+b)		27 281	
w tym:	niestyszący	14 764	
	słabostyszący	11 963	
	słyszący	554	
II.1.	Liczba głuchoniewidomych	188	
II.2.	Liczba podopiecznych komunikujących się w j. migowym	11 441	
II.3.	Członkowie według przynależności do kół		
a.	członkowie zwyczajni kół terenowych i zakładowych	10 896	
b.	członkowie zwyczajni kół szkolnych	12	
c.	członkowie wspierający	10	
	w tym:		
	- osoby fizyczne	10	
	- osoby prawne	0	
II.4	Liczba członków PZG z orzeczonym stopniem niepełnosprawności:	Ogółem: 10 421	
	- znacznym	1 189	
	- umiarkowanym	8 143	
	- lekkim	1 089	
II.5	Liczba członków PZG z wykształceniem:	kobiety	mężczyźni
	- bez wykształcenia	554	539
	- minimum podstawowym	1 343	732
	- zawodowym	2 585	2 725
	- średnim	1 029	788
	- wyższym	341	282
III. 1.	Liczba oddziałów PZG	16	
III. 2.	Liczba kół PZG – ogółem	75	
	w tym:		
	terenowych	73	
	zakładowych	1	
	szkolnych	1	
III. 3.	Liczba grup związkowych	7	

Podsumowując dane zawarte w powyższej tabeli należy zauważyć, iż różnica w liczbie podopiecznych wynika z weryfikacji prowadzonej przez wszystkie Oddziały PZG. Zostały usunięte ankiety rejestracyjne podopiecznych, którzy od wielu lat nie utrzymują kontaktu z PZG.

W części „członkowie”, mimo trzyletnich zawirowań w środowisku osób głuchych, w 2015 roku nastąpił jedynie niewielki spadek ilości członków w porównaniu z wcześniejszymi latami.

Stan członków zrzeszonych w kołach terenowych i zakładowych zmniejszył się o 1 821 osób, w ubiegłym roku było to 1 973 osoby.

Nie mniej następuje stały spadek liczby członków.

Stan taki jest też wynikiem przeprowadzonej restrykcyjnej weryfikacji członków, opierając się tylko i wyłącznie na liczbie członków opłacających składki członkowskie. W minionych latach, KT nie skreślały z ewidencji członków zalegających z opłacaniem składek nawet do 5 lat. Zgodnie z wytycznymi ZG PZG został zaprowadzony porządek w tej kwestii.

Stan członków zrzeszonych w kołach szkolnych wzrósł w 2015 roku o trzy osoby.

Liczba członków PZG ogółem z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności uległa zmniejszeniu o 1 821 osób, natomiast w roku ubiegłym była to różnica rzędu 4014 osób.

W 2015 r. Zarząd Główny Polskiego Związku Głuchych rozpatrzył pozytywnie wnioski Kapituły Odznaczeń i Godności Honorowych z dnia 9 marca 2015r, a tym samym przyznał zasłużonym działaczom i pracownikom PZG odznaczenia:

- Złota Odznaka Honorowa - 5 osób w tym dwie poza limitem /o. Zachodniopomorski/
- Srebrna Odznaka Honorowa - 11 osób

oraz 15 – Złoty Odznak Honorowy przyznanych poza limitem dla kadry pracowników Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Łodzi z okazji 100-lecia istnienia.

część druga - U S Ł U G I

Całoroczna pomoc i rehabilitacja niesłyszących w placówkach PZG		Wykonanie 2015	
I.	Liczba placówek		
	1.Liczba terenowych ośrodków rehabilitacji i wsparcia społecznego niesłyszących	63	
	2. Liczba placówek kulturalno-oświatowych (świetlice, domu kultury, kluby k-o)	54	
II.	Bezrobotni niesłyszący i osoby nieaktywne zawodowo <i>(Jeżeli brak jest możliwości podania danych liczbowych prosimy o opis problemu)</i>	kobiety	mężczyźni
	Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy	297	302
	w tym: osoby posiadające renty socjalne	123	139
III	Usługi podstawowe – indywidualne		
1	Liczba usług dotyczących spraw indywidualnych - ogółem w tym:	78 318	
1.1	zatrudnienia i pracy	11 943	
1.2	ochrony zdrowia	17 280	
1.3	socjalno-bytowych, nauki i rehabilitacji dzieci, życia codziennego	41 125	
1.4	Liczba porad prawnych i obywatelskich	7 970	
IV.	Usługi podstawowe - grupowe		
	1. Zajęcia rozwojowo-poznawcze w kołach zainteresowań Liczba kół zainteresowań – ogółem, w tym:	1 894	
	plastyczne	29	
	komputerowe	21	
	majsterkowicza	7	
	praktycznej pani	9	
	zdrowego żywienia	22	
	bibliotekarsko – czytelnicze	20	
	filmowo – video	18	
	fotograficzne	13	
	seniora	42	
	rekreacji ruchowej	18	
	sportowe	15	
	szachowe	13	
	tenisa stołowego	1	
	inne	1 666	

	2. Liczba zajęć w kołach zainteresowań – uczestników rocznie (zajęcia / uczestnicy)	4 329 / 47 760
	3. Zespoły artystyczne (liczba / członków)	3 / 28
	- liczba występów	12
	- liczba zajęć-prób / uczestników rocznie	70 / 193
	4. Tłumaczenie i omawianie programów TV (wiadomości, filmy, publicystyka i inne wybrane) (liczba spotkań / uczestników rocznie)	3 049 / 48 298
	5. Tłumaczenie i omawianie artykułów z prasy, broszur, aktów prawnych (liczba spotkań / uczestników rocznie)	2 272 / 33 839
	6. Zajęcia integracyjno –kulturalno– oświatowe – konkursy – turnieje – quizy – imprezy sportowo-rekreacyjne - spotkania okazjonalne – akademie – wystawy – prace społeczne – zabawy taneczne – kino – teatr itd. (liczba imprez / uczestników rocznie)	3 009 / 43 933
	w tym: imprezy sportowo-rekreacyjne (liczba imprez / uczestników rocznie)	124 / 4 173
	7. Turystyka liczba imprez turystyczno-krajoznawczych / liczba uczestników	113 / 2 809
V.	Usługi specjalistyczne – rehabilitacja dodatkowa	
1.	Turnusy rehabilitacyjne (liczba / uczestnicy)	2 / 44
2.	Szkolenia specjalistyczne, wykłady, kursy z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia (liczba szkoleń / uczestnicy)	153 / 3 661
3.	Zajęcia profilaktyczno-rehabilitacyjne (gimnastyka korekcyjne i inne) (liczba zajęć/liczba uczestników)	194 / 1 002
4.	Zajęcia logopedyczne, psychologiczne, ćwiczenia korekcji mowy (liczba zajęć / liczba uczestników)	511 / 3 881
5.	Domy dziennego pobytu (<i>Oddz. Zachodniopomorski i Oddz. Wielkopolski</i>) (liczba placówek / liczba osób)	2 / 50
6.	Warsztaty terapii zajęciowej (<i>Oddz. Łódzki i KT w Radomiu</i>) (liczba placówek / liczba osób)	2 / 60
VI.	Kursy języka migowego	132
1.	PJM (w tym SKOGiG- <i>Oddz. Łódzki</i>) (liczba kursów/liczba uczestników)	57 / 568
2.	SJM (liczba kursów/liczba uczestników)	75 / 904
VII	Wolontariat	
1.	Liczba wolontariuszy zaangażowanych w działalność placówek PZG / liczba godzin pracy wolontariuszy	144 / 13 259
VIII.	Wykaz pracowników oddziału (łącznie z ośrodkami rehabilitacji i wsparcia społecznego oraz kołami terenowymi, ogółem , w tym:	149
1.	a) kadra specjalistyczna (liczba osób / liczba etatów)	127 / 100,63
	- w tym: tłumacze języka migowego (liczba osób)	91
2.	b) kadra finansowo księgowo i pomocnicza (liczba osób / liczba etatów)	22 / 16,37
3.	Osoby zatrudnione na umowach zlecenia lub kontraktach (liczba osób)	331

IX.	Środki finansowe pozyskane w roku sprawozdawczym, w tym:	pozyskana ogółem kwota
1.	PFRON	2 633 963,30
2.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	236 933,00
3.	Władze lokalne i samorządowe	1 109 081,73
4.	Warsztaty terapii zajęciowej	1 003 734,00
5.	Działalność gospodarcza	1 881 752,69
6.	Działalność odpłatna	1 039 712,33
7.	Inne dotacje w tym z Unii Europejskiej	653 936,92
8.	Darowizny	589 696,99
9.	Składki Członkowskie	370 816,43
10.	1%	57 517,15
11.	Inne środki (m.in. czynsze, wpisowe, współpraca z innymi stowarzyszeniami i inne	974 243,71
RAZEM:		10 551 388,25

ZARZĄD GŁÓWNY

Rok 2015 był dla ZG PZG był kolejnym bardzo trudnym rokiem.

Pomimo tych trudności Polski Związek Głuchych nie stracił rangi i poszanowania ze strony władz, organów ministerialnych i współpracujących stowarzyszeń.

W roku sprawozdawczym 2015 realizowano działania w zakresie rehabilitacji i aktywizacji osób głuchych i słabosłyszących oraz w zakresie działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych.

Dzięki stałemu wsparciu i współpracy z Oddziałem Łódzkim PZG prowadzone były stałe działania z zakresu ochrony praw i interesów osób głuchych, działania na rzecz ogółu środowiska.

OPIS ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ –w zakresie rehabilitacji i aktywizacji osób słabosłyszących i niesłyszących oraz w zakresie działań edukacyjnych, informacyjnych, promocyjnych

Rodzaj działania	Udział w pracach zespołu ds. głuchych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich
Opis działania	W 2015 roku zespół skupiał się na działaniach na rzecz CODA. Rozmawialiśmy też o wsparciu rodzin, w których pojawia się głuche dziecko.
Opis efektów realizacji	Konferencja dot. CODA
Dodatkowe informacje	Zespół powstał z inicjatywy PZG
Rodzaj działania	Udział w pracach Komisji Ekspertów ds. osób z niepełnosprawnością przy Rzeczniku Praw Obywatelskich
Opis działania	W 2015 odbyły się dwa spotkania plenarne Komisji. Poznawaliśmy się z nowym Rzecznikiem Praw Obywatelskich dr. Adamem Bodnarem. Spotkanie dla przedstawicieli RPO z siedmiu krajów Europy Środkowej i Wschodniej organizowane w PZG. Dzięki PZG spotkania odbywały się w wielu miastach wojewódzkich.
Opis efektów realizacji	Efektom prac jest zainteresowanie RPO tematyką dostępności inwestycji zbadanych przez PZG w projekcie „Instrukcje dla Wykonawców” RPO zapowiedział wystąpienie na drogę sądową w przypadku szczególnie dotkliwie niedostępnych inwestycji.
Rodzaj działania	Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. wdrażania Konwencji oraz współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
Opis działania	Analiza przyjętego w 2014 roku przez Radę Miejską „Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami” – wzrosła szansa na pojawienie się wskaźników efektywności w wyniku aktualizacji dokumentu.
Opis efektów realizacji	Lepszy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami Współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi.
Rodzaj działania	Wideotłumacz.pl
Opis działania	W 2015 roku kontynuowane jest przez dwa Oddziały w Łodzi i Warszawie świadczenie usługi. O/łódzki uruchomił możliwość kontaktu z tłumaczem przez stronę www. Cały wykaz klientów znajduje się na stronie www.wideotlumacz.pl
Opis efektów realizacji	Obsługa osób głuchych w około 100 lokalizacjach/łódź/w Warszawie w siedzibie Oddziału. Zwiększenie samodzielności osób głuchych. Zwiększenie liczby połączeń w 2015 roku.
Rodzaj działania	Oninclusion.pl - udział w nieformalnym porozumieniu organizacji pozarządowych na rzecz włączenia tematyki osób z niepełnosprawnościami do nowego okresu finansowania UE
Opis działania	Ministerstwo Rozwoju opracowało i uchwaliło wytyczne dotyczące równości szans i niedyskryminacji dotyczącego m.in. udziału osób z niepełnosprawnościami w projektach unijnych. MR wydało także podręcznik do tych wytycznych, w których jeden z rozdziałów został przygotowany przez Piotra Kowalskiego z ramienia ZG PZG . W podręczniku są odwołania do projektu „Inwestycje dla wszystkich?” oraz informacje o usługach PZG. Dostępność w funduszach była tematem kongresu zorganizowanego w grudniu 2015 roku przez Ministerstwo Rozwoju. ZG PZG prowadził jeden z paneli dyskusyjnych na kongresie.

Opis efektów realizacji	https://oninclusion.eu/ Przyjęcie wytycznych dotyczących równości dla osób z niepełnosprawnościami w funduszach europejskich. Wydanie podręcznika do wytycznych i przetłumaczenie go przez FADO/ spółdzielnia socjalna/ na PJM.
Rodzaj działania	Różne działania
Opis działania	Udział w pracach „okrągłego stołu” ds. osób z niepełnosprawnościami Kongres osób z niepełnosprawnościami. Spotkanie z Donaldem Borutem – byłym przewodniczącym Unii Miast Amerykańskich w ZG PZG. Rozmawialiśmy o włączaniu w życie miast w USA mieszkańców z niepełnosprawnościami. Udział w pracach zespołu dot. Obsługi klientów z niepełnosprawnościami w Związku Banków Polskich. Udział w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Wdrażania Postanowień Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.
Opis efektów realizacji	Tłumacz w spotach informacyjnych przygotowanych przez PKW Lepsza jakość dokumentów opracowywanych dokumentów– szczególnie w zakresie rehabilitacji zawodowej.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny Polskiego Związku Głuchych zatrudniał do prowadzenia całej działalności: w pełnym wymiarze godzin 7 osób (w tym 1 osoba zatrudniona w ramach umowy na zastępstwo), 3 osoby w niepełnym wymiarze godzin oraz 1 osoba w ramach świadczonych usług na zarządzanie nieruchomościami.

Ponadto 4 osoby zatrudnione w pełnym wymiarze godzin przebywają na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych.

Działania urzędującego prezydium:

W roku 2015, tak jak i w latach poprzednich priorytety i kierunki działań urzędującego prezydium ZG PZG skupiły się wokół realizacji 5 postulatów problemowych.

Ich realizacja odbywała się we współpracy z wieloma ministerstwami oraz organizacjami pozarządowymi, takimi jak:

- Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych – PFON
- Koalicja na rzecz Osób z Niepełnosprawnością – KN
- Koalicja Niestyszających – KN
- Polska Unia Zatrudnienia Wspomaganego – PUZW
- Forum Dostępnej Cyberprzestrzeni – FDC
- Rzecznik Praw Obywatelskich – RPO
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – MPIPS
- Ministerstwo Edukacji Narodowej – MEN
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji – MAiC
- Ministerstwo Zdrowia – MZ
- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju – MiR
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – MKiDN
- Instytut Transportu Samochodowego – ITS
- Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego – FIRR
- Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – BON
- Centralna Komisja Egzaminacyjna - CKE
- Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji - „Integracja”
- Najwyższa Izba Kontroli
- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
- Telewizja Polska
- Ośrodki Szkolno – Wychowawcze dla głuchych i słabosłyszących
- instytucje publiczne i kulturalne oraz organizacje pozarządowe

Postulat 1:

Zwiększenie dostępu osób głuchych do informacji (prawo do używania naturalnego języka migowego).

Postulat 2:

Dostosowanie edukacji do potrzeb osób głuchych.

Postulat 3:

Dostosowanie mechanizmów rynku pracy do potrzeb osób głuchych.

Postulat 4:

Dostosowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, gdzie występuje niepełnosprawność słuchu.

Postulat 5:

Dostosowanie mechanizmów wsparcia finansowego i pomocy społecznej dla osób głuchych i ich potrzeb.

Przedstawione powyżej zagadnienia są jedynie wybranymi elementami prowadzonych przez nas założeń w postulatach działań. Aktywność Polskiego Związku Głuchych obejmuje wiele innych aspektów życia i funkcjonowania społecznego głuchych.

ZG PZG rozpoczął przygotowania do kampanii sprawozdawczo-wyborczej w całym Polskim Związku Głuchych oraz do obchodów jubileuszu 70-lecia Polskiego Związku Głuchych i 140-lecia Ruchu Społecznego Głuchych w Polsce.

Działalność gospodarcza:

W 2015r. ZG PZG skupił się również na tworzeniu spółek medycznych na bazie istniejących poradni, jednakże w wyniku oporu Zarządów Oddziałów, utworzone zostały jedynie dwie nowe spółki medyczne w Białej Podlaskiej i Wrocławiu, które rozpoczną działalność w 2016r.

Na chwilę obecną, PZG prowadzi następujące spółki; Metgal, Toma i Centrum Medyczne w Warszawie.

ZESPÓŁ DS. ORGANIZACYJNO-PROJEKTOWYCH

Powołany w grudniu 2012 r. Zespół ds. Organizacyjno-Projektowych w 2015 roku zrealizował następujące projekty:

- ✓ „**Poczuj smak współpracy**”- projekt o charakterze ponadnarodowym, dwustronna wymiana młodzieżowa w Niemczech i w Polsce finansowana z Polsko – Niemieckiej Współpracy Młodzieży, Miasto Stołeczne Warszawa. Projekt zdobył Polsko-Niemiecką Nagrodę Młodzieży.
- ✓ „**Zasmakuj we współpracy**” - projekt o charakterze ponadnarodowym. Dwustronna wymiana polskiej i ukraińskiej młodzieży, która odbyła się w Polsce. Poruszająca temat integracji polsko-ukraińskiej przez poznanie kultur narodowych i tradycji kulinarnych. Projekt finansowany z Ministerstwa Edukacji Narodowej.
- ✓ „**Aktywna młodzież mieszka w Warszawie**” - projekt o charakterze lokalnym finansowany przez UM Warszawy. Podczas trzeciej edycji projektu w 2015 dofinansowano pięć projektów realizowanych przez nieformalne grupy młodzieży przy wsparciu ZOP (koordynacja, pomoc merytoryczno-formalna dla młodzieży i nauczycieli, uczestnictwo w spotkaniach, nadzór i ewaluacja realizowanych przez młodzież projektów). Projekt realizowany w ścisłej współpracy z Ośrodkami Szkolno-Wychowawczymi w Warszawie.
- ✓ „**CommunicART**” – projekt czterostronny polsko-włosko-macedońsko-armeński na Sycylii. Projekt dotyczył sposobów komunikacji poprzez sztukę, teatr i film. Wymiana była okazją do wymiany doświadczeń na temat życia głuchych i słyszących w różnych krajach. Projekt został zrealizowany w ramach Programu Erasmus Plus.

Pozostałe działania:

- ✓ Korespondencja z Rumuńskim Związkiem Głuchych, uczniami ze szkoły dla tłumaczy w Szwecji,
- ✓ Przygotowanie administracyjno- logistyczne udziału reprezentacji PZG ZG w Kongresie WFD w Stambule w 2015,
- ✓ Przygotowanie udziału administracyjno- logistycznego reprezentacji PZG ZG w Zebraniu Walnym EUD członków w Rydze w 2015 oraz obchodach 30- lecia EUD w Brukseli.

- ✓ Zebranie informacji i przygotowanie pisma dotyczącego realizacji 5 postulatów PZG, konsultowanie projektów legislacyjnych, korespondencja z instytucjami oraz organizacjami.
- ✓ Przygotowanie, nagranie i montaż materiałów filmowych, projektowanie tła i innej grafiki na potrzeby realizowanych projektów i dla Zarządu PZG.
- ✓ Obsługa strony internetowej i facebook PZG (tworzenie i zamieszczanie tekstów, zdjęć, filmów oraz pism i innych materiałów)
- ✓ Dostosowanie pomieszczeń i stworzenie studia filmowego (w trakcie prac wykończeniowych).
- ✓ Nadzorowanie pracy 2 głuchych praktykantów z OSWG ul. Łucka w Warszawie.
- ✓ Prowadzenie bieżącej korespondencji, udział w wydarzeniach ważnych dla społeczności głuchych (np. nagroda ANODY 2015), przygotowanie materiałów multimedialnych.

Udział w projektach:

- ✓ Spotkanie ekspertów w dziedzinie ochrony praw osób z niepełnosprawnościami z krajów Grupy Wyszehradzkiej i Bałkanów Zachodnich zorganizowane przez Biuro RPO i Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP – przygotowanie merytoryczne i techniczno-organizacyjne.
- ✓ Pomoc w organizacji I Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami

W 2015 r. Zarząd Główny Polskiego Związku Głuchych współpracował z różnymi organizacjami lokalnymi i międzynarodowymi oraz nawiązał kontakt z nowymi instytucjami partnerskimi, które zaowocowały nowymi projektami m.in.:

- ✓ nawiązanie współpracy ze szkołami dla głuchych na Ukrainie,
- ✓ współpraca ze szkołami dla głuchych w Warszawie,
- ✓ współpraca z Europejską Unią Głuchych (EUD), Światową Federacją Głuchych (WFD), Polskim Forum Osób Niepełnosprawnych (PFON), Grupą Artystów Głuchych (GAG), Fundacją Kultury Bez Barier oraz narodowymi związkami głuchych w Europie.

KWARTALNIK „ŚWIAT CISZY”

Kwartalnik „Świat Ciszy” adresowany jest do środowiska niesłyszących i niedosłyszących, a także ich rodzin CODA (słyszące dzieci niesłyszących rodziców), działaczy, wolontariuszy oraz opiekunów dzieci z wadami słuchu. Nasz magazyn podejmuje problematykę z zakresu działalności kulturalnej na rzecz niesłyszących i słabo słyszących, informuje o wydarzeniach istotnych dla środowiska oraz działaniach stowarzyszeń i organizacji niesłyszących. W 2015 roku ukazały się 4 numery „Świata Ciszy, każdy w nakładzie 1250 egzemplarzy. Dofinansowanie na realizację projektu pochodzi z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu, Promocja literatury i czytelnictwa priorytet – Czasopisma. Świat Ciszy w formie papierowej był dostarczany do Oddziałów, Poradni PZG, szkół, uczelni wyższych oraz bibliotek i innych instytucji. Kwartalnik w 2015 był także dostępny w polskim języku migowym na stronie www.swiatciszy.pl

CENTRUM EDUKACYJNE JĘZYKA MIGOWEGO

W 2015 r. Centrum Edukacyjne Języka Migowego kontynuowało rozpoczęte w 2014 r. działania dotyczące nauczania Polskiego Języka Migowego. Ze względu na brak własnego lektora PJM, CEJM zawarł umowę partnerską na prowadzenie warsztatów/kursów z polskiego języka migowego z firmą EduPJM. W ten sposób zostały zorganizowane i przeprowadzone 2 warsztaty PJM:

- poziom A2 – w terminie od 13 stycznia do 03 marca (60 godzin dydaktycznych - 4 uczestników),
- poziom B1 – w terminie 07 czerwca do 02 lipca (60 godzin dydaktycznych – 2 uczestników).

Ponadto w terminie od 19 października do 20 listopada CEJM we współpracy z Oddziałem Śląskim PZG zorganizował kurs PJM poziom A1 (80 godzin dydaktycznych) dla 9 uczestników będących pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach.

W tym miejscu należy dodać, iż trzykrotnie zamieszczane były na stronie internetowej ogłoszenia o naborze na różne poziomy kursów, w tym na jeden letni-wyjazdowy, jednakże nie było chętnych lub osoby zgłaszały się, a następnie rezygnowały, gdyż nie otrzymały dofinansowania z PFRON.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami przeprowadzono dwie sesje egzaminów certyfikacyjnych.

Pierwsza, wiosenna odbyła się 25 kwietnia 2015 r. łącznie wpłynęło 17 wniosków (10–nowych

i 7–przedłużających ważność certyfikatów). Na egzamin stawiło się szesnaście osób. Do egzaminu po raz pierwszy przystąpiło sześć osób (N – 1 osoba, T1 – 6 osób i T2 – 3 osoby). Sześć osób uzyskało wynik pozytywny (4 – T1 i 2 – T2). Pozostałe siedem osób występowało o przedłużenie ważności certyfikatów. Do egzaminu sprawdzającego przystąpiło sześć osób. Wszystkie ukończyły egzamin z wynikiem pozytywnym – wydano 5 certyfikatów T1 oraz 1 - T2. Ponadto trzy osoby przystąpiły do egzaminu poprawiającego ocenę. Uzyskały one oceny uprawniające do otrzymania certyfikatu.

Egzamin w sesji jesiennej odbył się 24 października. Na egzamin wpłynęło 31 zgłoszeń, z tym, że 3 wnioski wpłynęły po upływie obowiązującego terminu. W związku z czym do egzaminu zakwalifikowano 28 osób (7–nowych i 22–przedłużających ważność certyfikatów). Do egzaminu po raz pierwszy przystąpiło 5 osób ubiegających się o certyfikat „N” i 2 starające się o certyfikat „T2”.

Cztery osoby uzyskały certyfikat „N”. Do egzaminu sprawdzającego podeszło 18 osób. Dwie osoby zrezygnowały, dwie nie mogły przystąpić w tym dniu do egzaminu z przyczyn losowych. Spośród 18 zdających egzamin sprawdzający, siedem osób przedłużyło ważność certyfikatu T1, osiem T2, trzy nie uzyskały odpowiedniej średniej aby otrzymać certyfikat.

Należy nadmienić, iż w dn. 26 listopada odbyła się dodatkowa sesja egzaminacyjna. Do egzaminu sprawdzającego przystąpiły dwie osoby, które z ważnych przyczyn losowych nie mogły przystąpić do egzaminu w sesji jesiennej. Obie osoby zdały, uzyskując przedłużenie certyfikatów T1.

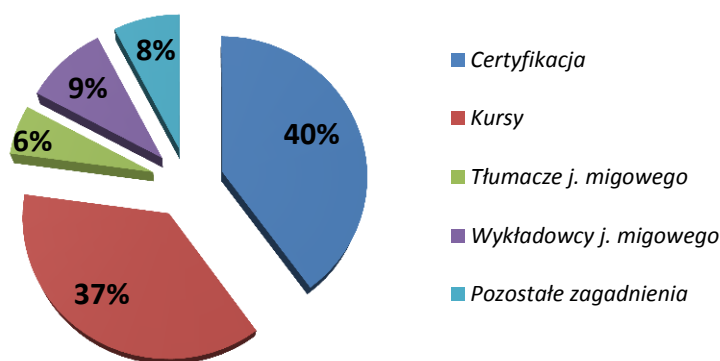
W okresie sprawozdawczym prowadzono również działania dotyczące przedłużania certyfikatów dla pracowników Polskiego Związku Głuchych na podstawie Uchwały ZG PZG nr 18/02/11 z dn. 26.02.2011r.

Ogólną liczbę wydanych certyfikatów w okresie 01.01-31.12.2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj certyfikatu	Osoby indywidualne	Pracownicy PZG	Łącznie
N	7	-	7
T1	18	16	34
T2	12	9	21
W1	6	6	12
W2	1	3	4
Razem	44	34	78

W 2015 r. do Centrum Edukacyjnego Języka Migowego wpłynęło, drogą elektroniczną oraz pocztową 105 różnego rodzaju zapytań. Poniższy wykres przedstawia strukturę zapytań według tematu.

Zestawienie korespondencji prowadzonej przez CEJM w 2015 r.

Źródło: Obliczenia własne

Największa liczba zapytań dotyczyła zasad certyfikacyjnych, znaczna ich część obejmowała informacje, zawarte w procedurach zamieszczonych na stronach internetowych PZG oraz CEJM.

Zapytania dotyczyły organizacji kursów języka migowego na terenie całej Polski, nie tylko w Warszawie. W takich sytuacjach e-mail był przesyłany do konkretnego oddziału z prośbą o udzielenie odpowiedzi, a osoba zainteresowana informowana była o jego przekierowaniu.

Bilsko co dziesiąte pytanie dotyczyło możliwości uzyskania kwalifikacji wykładowcy języka migowego. Pytania takie często były kierowane przez osoby, które ukończyły naukę języka migowego zaledwie na poziomie KSS-1/podstawowym lub KSS-2/ średniozaawansowanym, co świadczy o braku świadomości dotyczącej zasad uprawnień na lektora języka migowego.

Kwestie dotyczące tłumaczy, koncentrowały się głównie na zapotrzebowaniu na tego typu usługi oraz odpłatności za ich wykonywanie.

Pozostała część pytań dotyczyła różnych zagadnień np. zakupu słowników języka migowego czy książki międzynarodowego języka migowego. Zdarzały się również wnioski o wystawienie duplikatów zaświadczeń ukończenia kursów nauki języka migowego sprzed 5 lat.

Oprócz prowadzenia korespondencji elektronicznej i listownej na bieżąco udzielano petentom wyjaśnień telefonicznych dotyczących m.in. ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania, warunków uzyskania uprawnień do prowadzenia kursów języka migowego jak również możliwości skorzystania z usług tłumacza języka migowego.

Prowadzono również bieżącą korespondencję z oddziałami w sprawach związanych z językiem migowym. Działania te koncentrowały się głównie na: nadawaniu numerów dla zaświadczeń o ukończonych kursach z języka migowego prowadzonych w poszczególnych jednostkach PZG, nadzorze nad dokumentacją szkoleniową - archiwizacją protokołów egzaminacyjnych, współpracy z wojewódzkimi koordynatorami ds. języka migowego. Prowadzono administrację strony internetowej www.cejm.info.pl, na której umieszczano na bieżąco m.in. ogłoszenia o kursach, informacje o egzaminach certyfikacyjnych. Prowadzony był również nadzór nad listą tłumaczy i wykładowców języka migowego. Prace skupiały się głównie na aktualizowaniu listy.

Ponadto w styczniu 2015 r. odbyło się spotkanie z pracownikiem Biura Organizacyjnego Najwyższej Izby Kontroli. Jego przedmiotem były konsultacje w sprawie czterech filmów zrealizowanych w języku migowym informujących o działalności NIK.

W marcu z Centrum skontaktował się pracownik firmy Tchibo Polska, który przygotował projekt pn. „Mówimy Twoim Językiem”, którego celem było udoskonalenie jakości obsługi klienta niesłyszącego. Osoba ta była zainteresowana współpracą w zakresie przeszkolenia doradców klienta w zakresie języka migowego. W kwietniu w siedzibie firmy Tchibo odbyło się spotkanie, na którym omówiono oczekiwania zleceniodawcy. Przygotowana oferta została przesłana do koordynatora projektu, a następnie do Zarządu Tchibo Polska Sp. z o.o i oczekuje na ostateczną akceptację.

Pod koniec kwietnia z prośbą o możliwość zorganizowania dla pracowników sprzedaży, szkolenia z podstaw języka migowego zwróciła się specjalista ds. Zarządzania Zasobami Ludzkimi firmy IKEA. Po spotkaniu przygotowano i przesłano ofertę szkolenia z obsługi osób z wadą słuchu oraz tłumacza on-line. Jednakże mimo, kilkurazowego wysyłania e-maili przypominających nie otrzymano odpowiedzi.

Ponadto w 2015 roku kontynuowano rozpoczęte na jesieni 2014 r. zajęcia z języka migowego w przedszkolu nr 114 w Warszawie. Lekcje prowadzone były do końca czerwca, a następnie wraz z nowym rokiem szkolnym podpisano kolejną umowę.

W styczniu został złożony wniosek do Wojewódzkiego Urzędu Pracy i w dn. 04 lutego 2015 r. CEJM został wpisany do Rejestru Instytucji Szkoleniowych.

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁÓW

BEZROBOCIE

Wzorem lat ubiegłych, Oddziały PZG kontynuowały współpracę z Wojewódzkimi Urzędami Pracy oraz organizacjami zajmującymi się podwyższaniem kwalifikacji zawodowych. Z uzyskanych informacji wynika, że bardzo niewielka liczba zarejestrowanych bezrobotnych to osoby niesłyszące i inne z wadą słuchu.

Faktem jest, że większość członków pozostaje w zatrudnieniu lub posiada własne świadczenie rentowe. Pewien odsetek posiada zasiłek stały z MOPS z uwagi na brak uprawnień do renty inwalidzkiej lub socjalnej.

Nie mniej jednak, wiele naszych placówek dokładało wszelkich starań w celu działania przeciwko bezrobociu np. pracownicy Oddziału Pomorskiego w ramach zadania „Stop wykluczeniu – żyjemy aktywnie, realizujemy marzenia” oraz „Stop wykluczeniu – żyjemy aktywnie, realizujemy marzenia-kontynuacja”

- ✓ pomagali niesłyszącym w wyszukiwaniu ofert pracy,
- ✓ radzili jak stawić czoła trudnej sytuacji,
- ✓ pomagali redagować, pisać i wysyłać CV,
- ✓ utrzymywali kontakty z lokalnymi zakładami pracy,
- ✓ promowali działania mające na celu przedstawienie niesłyszącego jako pełnowartościowego i wykwalifikowanego pracownika do pracy w wyuczonym zawodzie, np. poprzez rozmowy z pracodawcami, tłumaczenia na targach pracy,
- ✓ organizowali spotkania dla tych, którzy chcieli podnieść swoje kwalifikacje.

Ponad to w Oddziale Pomorskim organizowane były szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe. W roku 2015 był to projekt w połączeniu z Polskim Związkiem Niewidomych „Opiekun Twój nowy zawód”.

Na terenie województwa lubelskiego zaobserwowano negatywne zjawisko braku zatrudnienia dla osób młodych z mniejszych miast i wsi, które nie posiadając praw do renty socjalnej oraz innych świadczeń doświadczają ubóstwa. Takim osobom oddział starał się o pomoc doraźną.

USŁUGI INDYWIDUALNE

Usługi indywidualne w roku sprawozdawczym to głównie bezpośrednia, indywidualna pomoc społeczno-bytowa, wynikająca z faktu, że osoby niesłyszące pozostawione są często samym sobie w rozwiązywaniu codziennych problemów, co powoduje ich frustrację i poczucie osamotnienia. Świadczenie tych usług jest więc najważniejszym i zarazem podstawowym zadaniem realizowanym przez Ośrodki Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących Polskiego Związku Głuchych.

Indywidualne usługi, dotyczyły głównie pomocy tłumacza języka migowego.

W Oddziale Mazowieckim prowadzone było on-line poradnictwo prawne, psychologiczne, emerytalno-rentowe. Prowadzono również zajęcia aktywizujące w sprawach zawodowych, codziennych.

Wsparcie osób niepełnosprawnych słuchowo to przede wszystkim pomoc w zakresie spraw życia codziennego, która była różnorodna:

- ✓ tłumacze języka migowego udzielali pomocy w komunikowaniu się z otoczeniem
- ✓ udzielali pomocy w załatwianiu trudnych spraw rodzinnych, zawodowych, urzędowych, zdrowotnych, sądowych oraz policyjnych.
- ✓ pomoc w sytuacjach, które wymagały sprawnego posługiwania się pismem, takich jak pomoc w wypełnianiu deklaracji podatkowych, wniosków o dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego- aparatów słuchowych, sprzętu komputerowego i innych.

Pomoc taka, potrzebna była zarówno osobom niepełnosprawnym jak i ich rodzinom. Opierała się na pomocy w załatwianiu przysługujących ulg, pośredniczeniu w załatwianiu zasiłków: rehabilitacyjnych, zasiłków stałych, świadczeń rodzinnych, mieszkaniowych oraz ulg rehabilitacyjnych, tłumaczeniu spraw sądowych, pomoc w pisaniu pozwów i odpowiadanie na nie, pośredniczenie u notariuszy w sprawach majątkowych, zapisów testamentalnych, przy wykupie mieszkań. Stałym elementem pomocy indywidualnej było także uczestniczenie w komisjach lekarskich, oraz komisjach odwoławczych dotyczących orzecznictwa rentowego i poza rentowego, orzecznictwo w sprawie stopnia niepełnosprawności, uprawnień do odszkodowania z tytułu nieszczęśliwych wypadków.

W 2015 r. zrealizowano ogółem **78 318** usług dotyczących spraw indywidualnych.

USŁUGI PODSTAWOWE I GRUPOWE

Wzorem lat ubiegłych wszystkie placówki realizowały świadczenia grupowe mające na celu ochronę praw interesów osób niesłyszących, rozwiązywanie problemów środowiska, wyrabianie zaradności osobistej oraz integrację społeczną. W większości Ośrodków odbywały się spotkania świetlicowe. W ramach tych spotkań w poszczególnych kołach zainteresowań prowadzone były zajęcia: plastyczne, kulinarne/zdrowego żywienia, seniora, rekreacji ruchowej, kosmetyczne, szachowe, Zajęcia rękodzielnicze, fotograficzne, video-filmowe, bilardowe, oraz bibliotekarsko-czytelnicze/.

organizowane były przez pracowników - tłumaczy języka migowego przy współpracy wolontariuszy działających na rzecz osób niesłyszących.

Tłumaczono i omawiano programy telewizyjne, którymi niesłyszący byli najbardziej zainteresowani, zarówno informacyjne, publicystyczne, jak i seriale.

Często zmieniające się przepisy, akty prawne dotyczące osób niepełnosprawnych, wymusiły potrzebę tłumaczenia i omawiania artykułów zamieszczanych w prasie. Tłumaczenia te cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Prowadzone były między innymi:

- ✓ **Zajęcia z języka polskiego i migowego**- zajęcia wyrównawcze.
- ✓ **Zajęcia logopedyczne**- mające na celu niwelację bariery językowej poprzez: usprawnienie zaburzonych funkcji i wyrównanie deficytów wynikających ze specyfiki niepełnosprawności.
- ✓ **Terapia psychologiczna**- wzmocnienie postawy samodzielności, podniesienie aktywności życiowej osoby niesłyszącej, pokonywanie trudności w pełnieniu ról społecznych: bariery w komunikowaniu się, wzmacnianie pozytywnego postrzegania siebie, zwiększenie poziomu osobistych aspiracji.

W 2015 roku tłumacze Polskiego Związku Głuchych Oddziału Łódzkiego tłumaczyli codzienne wiadomości TVP. Ponadto przez cały rok Oddział Łódzki realizował tłumaczenie obrad posiedzeń Senatu oraz Sejmu.

KULTURA

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku podopieczni wszystkich oddziałów brali czynny udział w zajęciach organizowanych przez poszczególne koła zainteresowań.

W Ośrodkach Oddziału Zachodniopomorskiego prowadzono zajęcia w zespołach aktywności społecznej niesłyszących, które współrealizowali tłumacze języka migowego. W ramach realizacji zadania, zainteresowani uczestniczyli w zajęciach kół; wideo-filmowym, fotograficznym doskonalili i rozwijali własny warsztat pracy. Wykonane zdjęcia stanowią dokumentację imprez, spotkań klubowych i innych ważnych wydarzeń.

Zajęcia plastyczne i rękodzieła umożliwiły doskonalenie umiejętności manualnych, uczestnicy mogli poznawać techniki rysunku i malarstwa oraz doskonalić znajomość posługiwania się różnorodnymi technikami plastycznymi.

Oddział Zachodniopomorski rozpoczął prace nad stworzeniem słownika służącego do opisu zjawisk audialnych, ze słownikiem pojęć muzycznych.

W 2015 roku w Oddziale Łódzkim w ramach działalności na rzecz kultury realizowano 3 projekty:

- ✓ **UWAGA! KULTURA!** - celem projektu było zwiększenie dostępności oferty łódzkich instytucji kultury dla osób głuchych. Wydarzenia kulturalne tłumaczone były na język migowy to m.in. wernisaże, wystawy, wycieczki szlakiem łódzkich murali, spektakle teatralne, bajki animowane dla dzieci, prelekcje o kulturze,
- ✓ **KULTURA LUDOWA KURPI** - realizacja zadania polegała na organizacji 3-dniowych warsztatów nt. plastyki obrzędowej jako żywego elementu kultury kurpiowskiej,
- ✓ **PAMIĘTNIK WARSZAWSKIGO INSTYTUTU GŁUCHONIEMYCH I OCIEMNIAŁYCH ZA ROK SZKOLNY 1871/1872** - wydanie **Pamiętnika**, opracowane zgodnie z zasadami transkrypcji tekstów XIX-wiecznych, opatrzone komentarzem (przypisy objaśniające słownictwo).

USŁUGI NA RZECZ OGÓŁU NIESŁYSZĄCYCH

Podobnie jak w latach ubiegłych do najważniejszych zadań na rzecz ogółu niesłyszących należało:

- ✓ nagłaśnianie w programach telewizyjnych i artykułach prasowych problematyki oraz popularyzacja wiedzy na temat środowiska niesłyszących,
- ✓ opiniowanie przez Zarząd Główny PZG aktów prawnych i przepisów dotyczących osób

niepełnosprawnych (ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia sytuacji prawnej osób niesłyszących),

- ✓ uczestnictwo przedstawicieli Związku w komisjach, radach, zespołach powoływanych na różnych szczeblach administracji, kontakty z parlamentarzystami,
- ✓ udział w konferencjach, sympozjach, spotkaniach dotyczących rehabilitacji i pomocy osobom niepełnosprawnym,
- ✓ nawiązanie i utrzymywanie kontaktów z europejskimi i światowymi organizacjami działającymi na rzecz osób z uszkodzonym słuchem,
- ✓ tłumaczenia programów telewizyjnych,
- ✓ wideo tłumacz, usługa która pozwala na swobodną komunikację osoby głuchej z tłumaczem języka migowego. Projekt rozpoczęty przez Łódź w 2012 r.

Placówki PZG realizowały nowe projekty oraz kontynuowały projekty z lat ubiegłych.

Większość Oddziałów realizowała zadania niewielkie, typu wycieczki i imprezy okolicznościowe, co poniżej przedstawiamy skrótowo:

Oddział Dolnośląski

„Wykluczeni z kultury w 2015” oraz kilka innych mniejszych projektów w tym przez Koła Terenowe.

Oddział Kujawsko-Pomorski

- „Żyję w ciszy, ale jestem” – dofinansowanie z PFRON
- „Widzę, rozumiem, poznaję” w ramach wspierania zadania publicznego –dofinansowanie z Urzędu Miasta Grudziądz
- „ Spotkanie integracyjne z okazji Dnia Głuchego” - dofinansowanie z MOPR w Grudziądzu
- „Program tłumacz” –dofinansowanie z UM w Inowrocławiu
- „Obchody Międzynarodowego Dnia Głuchego” –dofinansowanie ze Starostwa Inowrocław
- „Mądry Rodzic szczęśliwe Dziecko” –dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu
- „Aktywny w szkole-twórczy w życiu” -dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej
- „Spotkanie Opłatkowe” -dofinansowanie ze Starostwa Inowrocław
- „Turniej Darta” –dofinansowanie ze Starostwa Inowrocław
- „Miasto Bydgoszcz otwarte na gest”- dofinansowanie z UM Bydgoszcz
- „Opiekun Twój Nowy Zawód” –finansowany ze środków unijnych przy współpracy PZN
- „Wyjazd integracyjno-krajoznawczy do kotliny Kłodzkiej - dofinansowanie z UM Bydgoszcz
- „Obchody Międzynarodowego Dnia Głuchego” – dofinansowanie z UM Bydgoszcz
- „Ogólnopolskie Rozgrywki Piłki Halowej Mężczyzn” - dofinansowanie z UM Bydgoszcz
- „Spotkanie Wigilijne” – dofinansowanie z UM Bydgoszcz

Oddział Lubelski

- „Przekraczając granice ciszy” projekt skierowany do osób głuchych w placówkach terenowych PZG.
- „Aktywni w jesieni życia- kreatywna edukacja seniorów” w Oddziale w Lublinie.

Oddział Łódzki

- „W stronę edukacji dwujęzycznej dzieci głuchych”
Bezpośrednim wynikiem prowadzonych działań jest dokument pt. „Edukacja dwujęzyczna głuchych w Polsce- wytyczne do realizacji”, który zostanie wydrukowany i rozesłany. Opracowany model edukacji dwujęzycznej dzieci głuchych jest pierwszym dokumentem w Polsce

zawierającym wykaz działań i środków potrzebnych do prowadzenia dwujęzycznej edukacji w Polsce. Raport zawiera rekomendacje rozwiązań systemowych dotyczących wprowadzenia edukacji dwujęzycznej.

- „Inwestycje dla wszystkich”
Celem projektu było przygotowanie standardu minimum projektowania uniwersalnego budynków i inwestycji transportowych finansowanych ze środków UE w perspektywie 2014-2020.
- „Uwaga! Kultura!”
Celem projektu było zwiększenie dostępności oferty łódzkiej instytucji kultury dla osób głuchych posługujących się językiem migowym w partnerstwie z 10 instytucjami kultury i 3 ośrodkami szkolno-wychowawczymi dla dzieci głuchych i słabosłyszących.
- „Deaf Code”
Celami projektu było upowszechnianie i rozwijanie zaawansowanych kompetencji cyfrowych poprzez naukę programowania dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących oraz stworzenie nowych koncepcji dydaktycznych w zakresie nauki programowania .
- „Polsko-Ukraińska wymiana młodzieży”
Zorganizowanie obozu dla młodzieży głuchej z Polski i Ukrainy w Przemyślu, w celu wymiany kulturowej i wzajemnego poznania się.
- „Przewodniki po miastach wschodnich Polski w PJM”
Zadanie polegało na przygotowaniu i opublikowaniu w Internecie przewodników po Białymstoku, Lublinie, Olsztynie i Przemyślu w polskim języku migowym. Celem było zwiększenie dostępności informacji turystycznej dla osób głuchych.
- “SPREAD THE SIGN – DISSEMINATION IN EUROPE OF VOCATIONAL SIGN LANGUAGE”
Kontynuacja projektu rozpoczętego w 2013 r. W ramach projektu nagrano łącznie ponad 5 tys. znaków Migowych do słownika internetowego.
- „SPREAD THE SIGN”
Projekt polegał na wzmocnieniu współpracy partnerskiej i udoskonaleniu słownika poprzez organizację 24 mobilności w co najmniej 5 krajach partnerstwa. Austria-Klagenfurt, Niemcy-Essen, Litwa-Kowno, Hiszpania-Madryt.
- „SPREAD SHARE”
Projekt realizowany był przez szwedzkiego lidera oraz 14 partnerów europejskich i zakładał nagranie przez każdego 1 000 znaków graficznych w celu zamieszczenia na Google Maps i stworzeniu platformy wymiany materiałów dydaktycznych dla nauczycieli ze szkół dla dzieci głuchych.
- „KULTURA LUDOWA KURPI”
Realizacja zadania polegała na organizacji warsztatów nt. plastyki obrzędowej jako żywego elementu kultury kurpiowskiej. Działanie miało na celu zapoznanie się z historią powstania plastyki obrzędowej na Kurpiach połączonych z warsztatem praktycznym.
- „AKTYWNI GŁUSI”
*Zadanie miało za zadanie zwiększenie samodzielnego funkcjonowania osób z uszkodzonym słuchem z województwa łódzkiego. Dzięki realizacji poszczególnych działań nastąpiło podniesienie, jakości życia osób niesłyszących i wzmocnienie ich grupowej przynależności, poprawa orientacji w sytuacji lokalnej i krajowej głuchych w Polsce, aktywizacja zawodowa i zachęcenie do podjęcia zatrudnienia uczestników projektu, zmniejszenie barier w komunikowaniu się.
Ponadto podległe oddziałowi Terenowe Ośrodki Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących zorganizowały 21 mniejszych projektów.*

Oddział Małopolski

Realizował różne projekty głównie poprzez Dom Kultury np.:

- „Prowadzenie rehabilitacji indywidualnej i grupowej osób dorosłych z uszkodzonym słuchem na terenie województwa małopolskiego”

- „Pasja nie przemija z wiekiem”
- „Kocham Kraków z wzajemnością”, rajdy, wycieczki, wystawy, kiermasze, spotkania okolicznościowe itp.

Oddział Opolski

- „W Ciszy przez życie”
- „Akcja Człowiek”
- „Profesjonalizacja pracowników merytorycznych i wolontariuszy Opolskiego Oddziału PZG poprzez Doskonalenie znajomości Polskiego Języka Migowego na poziomie średnio zaawansowanym”
- Prowadził warsztaty arteterapii , festyny, szkolenia, wycieczki,

Oddział Zachodniopomorski

Realizował duże projekty:

- „Bezpieczni obywatele Świata Ciszy” – przygotowano zestaw informacji niezbędnej do uzyskania pomocy przez osoby głuche. Opracowano informator i multimedialny słownik języka migowego.
- „Mówiąc językiem znaków 2015-2017” – rehabilitacja społeczna integracyjna.
- „Migiem na majka-faza 2” – ustawiczna edukacja muzyczna .
- „Głusi w przestrzeni publicznej” – aktywne działania służące poprawie funkcjonowania w społeczeństwie.

Ponadto Oddział zrealizował 17 drobnych/ kameralnych imprez.

W powyższych zestawieniach ujęto najważniejsze projekty, mające istotny wpływ na zmianę funkcjonowania osób głuchych w społeczeństwie.

Nie wymieniono z nazwy imprez wewnętrznych- okolicznościowych , choć są one równie istotne w życiu społecznym osób głuchych.

Większość tych imprez ujęta została w pozostałych działach sprawozdania.

USŁUGI SPECJALISTYCZNE-REHABILITACJA DODATKOWA

W ramach pracy Oddziałów i podległych jemu jednostek PZG realizowane są usługi specjalistyczne-rehabilitacja dodatkowa. W roku 2015, wzorem lat ubiegłych realizowano różnego rodzaju szkolenia specjalistyczne, wykłady, kursy, zajęcia profilaktyczno-rehabilitacyjne, m.in. masaże rehabilitacyjne oraz zajęcia logopedyczne i psychologiczne.

Miniony rok był bardzo niepomyślny jeśli chodzi o turnusy rehabilitacyjne, odbyły się zaledwie dwa dla 44 uczestników.

W zakresie zajęć logopedycznych, psychologicznych oraz ćwiczeń korekcji mowy, zmalała ilość zajęć, natomiast liczba uczestników wzrosła o 1 881 osób w stosunku do roku 2014.

STAN ZATRUDNIENIA W PZG

W 2015 r. w Oddziałach PZG zatrudnionych było łącznie 149 osób, w tym kadra specjalistyczna liczyła 127 osób, pozostałe 22 osoby to kadra finansowo-księgowo i pomocnicza.

ŚRODKI FINANSOWE POZYSKANE W 2015 ROKU

W 2015 roku Oddziały pozyskały ogółem: 10 543 388,25 zł w tym:

- 2 633 963,30** Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, co stanowi 24,96% wszystkich pozyskanych środków w 2015 r.
- 1 109 081,73** od władz lokalnych i samorządowych, co stanowi 10,51% wszystkich pozyskanych środków w 2015 r.
- 1 003 734,00** z warsztatów terapii zajęciowej, co stanowi 9,51% wszystkich pozyskanych środków w 2015 r.
- 236 933,00** z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co stanowi 2,25% wszystkich pozyskanych środków w 2015 r.
- 1 881 752, 69** z działalności gospodarczej, co stanowi 17,84% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.
- 653 936,92** z innych dotacji w tym Unii Europejskiej, co stanowi 6,20% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.
- 589 696,99** darowizny, co stanowi 5,59% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.
- 370 816,43** ze składek członkowskich, co stanowi zaledwie 3,51% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.
- 57 517,15** z 1% OPP, co stanowi 0,55% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.
- 974 243,71** innych środków, co stanowi 9,23% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.
- 1 039 712,33** z działalności odpłatnej, co stanowi 9,85% wszystkich środków pozyskanych w 2015 r.

B. Specjalistyczna Poradnia/Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu PZG za rok 2015

Liczba Poradni/ Ośrodków ujętych w Sprawozdaniu Statutowym PZG za rok 2015: 22 Poradnie oraz 25 Punktów Logopedycznych

1. Liczba dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem objęta opieką placówki <i>w tym:</i>	ogółem
podopieczni z ubytkiem słuchu lekkim	1 392
podopieczni z ubytkiem słuchu średnim	2 066
podopieczni z ubytkiem słuchu znacznym	1 288
podopieczni z ubytkiem słuchu głębokim	1 822
RAZEM	6 568
2. Liczba dzieci i młodzieży rodziców głuchych będący pod opieką placówki w tym:	472
- dzieci z uszkodzonym słuchem	321
- dzieci słyszące	151
3. Dzieci i młodzież z uszkodzonym słuchem według wieku:	
poniżej 1 roku życia	333
1 – 3 lata	691
4 -6 lat	1 154
7 – 18 lat	2 991
powyżej 18 lat	1 399
RAZEM	6 568
4. Liczba podopiecznych z uszkodzonym słuchem systematycznie rehabilitowana tn. , ze wizyty podopiecznych w placówce PZG odbywają się od kilku do kilkunastu razy w miesiącu	2 691
5. Liczba podopiecznych z uszkodzonym słuchem i dodatkowymi niepełnosprawnościami	1 690
6. Liczba pacjentów posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności ogółem w tym pacjenci z orzeczonym stopniem niepełnosprawności:	3 180
- lekkim	348
- umiarkowanym	848
- znacznym	255
7. Dzieci i młodzież z uszkodzonym słuchem objęta opieką PZG i uczęszczająca do placówek oświatowych	x
a) w przedszkolach <i>w tym:</i>	992
- dla dzieci słyszących	622
- dla dzieci głuchych i słabosłyszących	63
- integracyjnych	241
- specjalnych (dla dzieci ze sprzężonymi niepełnosprawnościami)	66
b) w szkołach <i>w tym:</i>	4 254
- podstawowych masowych	1 389
- podstawowych integracyjnych	435
- podstawowych dla dzieci głuchych i słabosłyszących	288
- gimnazjach masowych	604
- gimnazjach integracyjnych	171
- gimnazjach dla głuchych i słabosłyszących	153
- zawodowych masowych i integracyjnych	194
- zawodowych dla głuchych i słabosłyszących	89
- szkołach średnich masowych	372
- szkołach średnich dla głuchych i słabosłyszących	137
- szkołach pomaturalnych	140

- szkołach wyższych	152
- nauczanie indywidualne	98
8. Liczba dzieci słyszących korzystających ze specjalistycznych usług / porad w PZG	6 374
9. Wykonane specjalistyczne usługi rehabilitacyjne	502540
- logopedyczne	144 606
- pedagogiczne	47 259
- psychologiczne	35 445
- logorytmiczne	14 660
- reedukacyjne	9 105
- lekarskie	33 245
- audiometryczne	37 648
- zajęcia grupowe dla podopiecznych	20 297
- instruktaż dla rodziców	136 871
- wkładki douszne wykonane w ramach PZG	7 142
- pozostałe usługi /opinie, zaświadczenia i inne/	16 262
10. Rehabilitacja w domu rodzinnym dziecka (liczba dzieci)	140
11. Douczanie(liczba dzieci)	0
12. Rehabilitacja głuchoniewidomych (liczba dzieci / liczba osób dorosłych)	53/5
13. Rehabilitacja po wszczepieniu implantu ślimakowego (liczba dzieci / osób dorosłych)	627/61
14. Szkolenia organizowane przez PZG	
a) rodziców (liczba szkoleń / liczba uczestników)	120/746
b) nauczycieli (liczba szkoleń / liczba uczestników)	62/420
c) dla pracowników służby zdrowia (liczba szkoleń / liczba uczestników)	3/12
d) inni uczestnicy szkoleń / wymienić /(liczba szkoleń / liczba uczestników)	11/296
e) praktyki studenckie /liczba osób/	542
15. Podnoszenie kwalifikacji przez kadre PZG, ich udział w konferencjach, sympozjach warsztatach szkoleniowych, inne (liczba szkoleń / liczba osób uczestniczących)	238/159
16. Organizowanie kursów języka migowego:	0
a) dla rodziców (liczba kursów / liczba uczestników)	/
b) dla dzieci i młodzieży (liczba kursów / liczba uczestników)	/
c) inni uczestnicy (liczba kursów/ liczba uczestników)	/
17. Turnusy rehabilitacyjne w roku sprawozdawczym:	
a) liczba zorganizowanych turnusów	8
b) liczba dzieci i młodzieży / rodziców / kadry uczestniczących w turnusach	162/143/33
18. Organizowane imprezy dla dzieci i młodzieży (liczba imprez / liczba dzieci)	134/1497
19. Popularyzacja tematyki z zakresu wad słuchu:	
- opracowanie ulotek, broszur (liczba oprac./liczba egzemplarzy)	12/8416
- liczba wygłoszonych wykładów nt. wad słuchu	111
- liczba udzielonych wywiadów w RTV, dla prasy	8
20. Liczba aparatów słuchowych znajdujących się w „banku aparatów”	156
21. Wolontariusze zaangażowani w działalność placówki PZG (liczba osób/ liczba godzin)	23/2 327
22. Wykaz pracowników poradni, (łącznie z Punktami Rehabilitacyjno - Konsultacyjnymi) w tym:	
a) kadra specjalistyczna: m.in. logopeda, psycholog, pedagog (liczba osób / liczba etatów)	170/109
b) kadra medyczna: m.in. lekarz, audiometrystka, protetyk słuchu, pielęgniarka (liczba osób / liczba etatów)	47/25
c) kadra finansowo księgowa i pomocnicza (liczba osób / liczba etatów)	55/36

23. Osoby zatrudnione na umowach zlecenia, kontraktach, innych formach umowy, (liczba osób)	215
24. Środki finansowe pozyskane w roku Sprawozdawczym, w tym:	
Narodowy Fundusz Zdrowia	13 167 423,23
PFRON	1 503 013,98
Ministerstwo Zdrowia	0,00
Władze lokalne i samorządowe	296 377,50
Działalność gospodarcza	982 894,27
Fundacja Dźwięki Marzeń	335 060,70
Sponsorzy prywatni	54 303,44
Zakłady pracy	22 994,80
Inne środki (wymienić jakie)	216 443,01
RAZEM	16 578 510,93

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA PLACÓWEK REHABILITACYJNYCH DLA DZIECI za rok 2015

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku PZG prowadził następujące **placówki rehabilitacji dzieci i młodzieży**:

- ✓ 22 poradnie/specjalistyczne ośrodki rehabilitacji dzieci i młodzieży PZG
- ✓ 25 punktów rehabilitacyjno-konsultacyjnych

Specjalistyczne Ośrodki Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu PZG prowadzą kompleksową rehabilitację słuchu i mowy u dzieci z uszkodzonym słuchem oraz innymi dysfunkcjami w rozwoju oraz u dzieci z zaburzeniami mowy.

PODOPIECZNI

W 2015 roku pod opieką placówek rehabilitacyjnych PZG było ogółem 6 568 dzieci i młodzieży.

Dzieci i młodzież z uszkodzonym słuchem w podziale wg grup wiekowych

PRZEDZIAŁWIEKOWY	LICZBA PODOPIECZNYCH
Poniżej 1 roku życia	333
1-3 lata	691
4-6 lat	1154
7-18 lat	2991
Powyżej 18 roku życia	1399
OGÓŁEM	6568

Dzieci i młodzież z uszkodzonym słuchem w podziale wg ubytku słuchu

UBYTEK SŁUCHU	LICZBA PODOPIECZNYCH
lekki	1392
średni	2066
znaczny	1288
głęboki	1822
OGÓŁEM	6568

ZATRUDNIENIE W PLACÓWKACH REHABILITACYJNYCH:

- ✓ kadra specjalistyczna rehabilitacyjna (logopedzi, psychologowie, pedagodzy) – 170 osób na 109 etatach,
- ✓ kadra medyczna (lekarze, audiometryści, logopedzi, protetycy słuchu, pielęgniarki) – 47 osób na 25 etatach,
- ✓ kadra finansowo księgowo i pomocnicza – 55 osób na 36 etatach,
- ✓ umowy zlecenia, kontrakty i inne umowy – 215 osób,
- ✓ wolontariusze – 23 osoby/2327 godz.

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA

Niezmiennie od wielu lat wszystkie placówki prowadziły kompleksową i wielospecjalistyczną opiekę diagnostyczno-rehabilitacyjno-terapeutyczną nad pacjentami z uszkodzonym słuchem, wadami

i zaburzeniami rozwoju mowy oraz innymi dysfunkcjami.

Podstawowe działania rehabilitacyjne, które podejmowali specjaliści w stosunku do podopiecznych oraz ich rodziców i opiekunów to:

- ✓ **wczesna diagnoza medyczna, pedagogiczna, psychologiczna, logopedyczna** - celem której jest ustalenie skali problemu, jego konsekwencji oraz indywidualnych potrzeb terapeutycznych dziecka i jego rodziny;
- ✓ **wczesna interwencja (dotyczy dziecka i rodziny)** – działania diagnostyczne i terapeutyczne w stosunku do dzieci z podejrzeniem niedosłuchu oraz instruktaż i terapia ich opiekunów;
- ✓ **terapia słuchu i mowy** – uwrażliwienie resztek słuchu w celu lepszej orientacji w otoczeniu i rozwoju funkcji słuchowych, ćwiczenia mające na celu rozwój mowy biernej i czynnej, usprawnienie aparatu mowy oraz poprawności artykulacyjnej i gramatycznej wypowiedzi dziecka, ćwiczenia w zakresie czytania z ust i rozumienia mowy;
- ✓ **edukacja rodziców** – popularyzowanie wiedzy logopedycznej, psychologicznej, surdopedagogicznej, medycznej w obszarze zagadnień dotyczących wad słuchu oraz rozwój umiejętności w tym zakresie;
- ✓ **pomoc psychologiczna** – kształcenie rodziców w zakresie rozwoju psychofizycznego dzieci, zapoznanie rodziców z prawidłowościami rozwojowymi i typowymi trudnościami u dzieci z wadą słuchu, udzielanie pomocy i wsparcia w zakresie opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym;
- ✓ **kształcenie w zakresie języka migowego** – według potrzeb;
- ✓ **współpraca z placówkami edukacyjnymi, zdrowia itp.** – szerzenie wiedzy na temat wady słuchu, czynników ryzyka itp.

W Specjalistycznym Ośrodku diagnozy i Rehabilitacji w Częstochowie oprócz usług o charakterze terapeutyczno-pedagogicznym, świadczone były usługi medyczne. W poradni audiologicznej zajmowano się diagnozowaniem wad słuchu, leczeniem stanów zapalnych u dzieci i dorosłych. Wykonywano badania tympanometryczne, otoemisyjne, audiometryczne oraz ABR. Diagnozowano również centralne zaburzenia słuchu.

Dzięki współpracy z Orkiestrą Świątecznej Pomocy wykonywano przesiewowe badania słuchu u noworodków. WOŚP wyposażyła Ośrodek w odpowiedni sprzęt niedostępny niestety dla wszystkich.

Łącznie placówki rehabilitacji dzieci i młodzieży udzieliły w roku sprawozdawczym **502 540** usług na rzecz podopiecznych i ich rodziców.

RODZAJE PORAD	LICZBA ICH WYKONANIA
Logopedyczne	144 606
Pedagogiczne	47 259
Psychologiczne	35 445
Logorytmiczne	14 660
Reedukacyjne	9 105
Lekarskie	33 245
Audiometryczne	37 648
Zajęcia grupowe dla podopiecznych	20 297
Instruktaż dla rodziców	136 871
Wkładki douszne w ramach PZG	7 142
Pozostałe usługi	16 262

PROJEKTY REALIZOWANE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

W 2015 r. w placówkach PZG realizowano swoje cele statutowe biorąc udział w wielu projektach na rzecz dzieci, młodzieży oraz ich rodziców. Realizowano kontrakty i umowy z NFZ, kontynuowano również różnorodne zadania i projekty z lat ubiegłych.

Dla przykładu w 2015 r. Specjalistyczny Ośrodek w Zielonej Górze :

- ✓ **„Mówię, czytam, piszę, rozumiem”** –Kompleksowa rehabilitacja mowy i słuchu dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem oraz innymi dysfunkcjami w rozwoju- dofinansowany ze środków PFRON
- ✓ **„Przesiewowe Badania Słuchu u dzieci w 4 i 8 roku życia metodą otoemisji akustycznej”** –

finansowany przez Urząd Miasta Zielona Góra

- ✓ „**Udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej**” –ambulatoryjna opieka specjalistyczna oraz Rehabilitacja lecznicza- zadanie finansowane przez NFZ.

W minionym roku Specjalistyczny Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży w Bielsku-Białej nie realizował świadczeń z NFZ, z uwagi na brak kontraktu. Realizowane natomiast były zadania w ramach projektów finansowane przez PRRON. Przedstawione poniżej zadania realizowane były przez wszystkich pracowników merytorycznych: pedagoga, psychologa surdopedagoga, logopedę i rehabilitanta:

- ✓ „**Specjalista moim partnerem w drodze do samodzielności**” - realizacja od 04.2014-03.2015
- ✓ „**Twoja samodzielność to nasz cel**” - kompleksowa opieka specjalistyczna szansą dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej - realizacja od 04.2015-03.2016
- ✓ „**Specjalista moim partnerem na drodze do samodzielności**” - realizacja od 04.2014-03.2016

W 2015 roku podopieczni z województwa Kujawsko-Pomorskiego uczestniczyli w następujących projektach:

- ✓ „Kompleksowa rehabilitacja mowy i słuchu dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem oraz z innymi dysfunkcjami rozwoju z uwzględnieniem rodziny, jako podstawowego środowiska terapeutycznego”
- ✓ „Jestem, bo mówię, rozumiem i wiem”- wsparcie dla dzieci i młodzieży z deficytem słuchu.
- ✓ „Wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego i psychicznego oraz zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży”
- ✓ Spotkanie Jubileuszowe 50-lecia Poradni
- ✓ Kontrakt z NFZ dla Poradni w Bydgoszczy
- ✓ Kontrakt z NFZ dla Poradni w Toruniu i podległych punktów
- ✓ „Program Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków”
- ✓ „Kontynuacja Bydgoskiego” Programu Implantów Ślimakowych”
- ✓ „Dźwięki Marzeń” w Toruniu - Rehabilitacja w Domu Małego Dziecka

Specjalistyczny Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży a Wadą Słuchu w Gdańsku kontynuował zadania z zakresu kompleksowej wielospecjalistycznej opieki nad dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi z uszkodzonym słuchem.

„Rehabilitacja Słuch i Mowy” - kontrakt obejmuje usługi indywidualne i grupowe w zakresie procedur zawartych w programie rehabilitacji specjalistycznej.

Zrealizowano zadanie PFRON :

- ✓ „Aktualizacja i uzupełnienie poradnika dla rodziców małych dzieci z wadą słuchu”- w ramach zadania zrealizowano wydanie II poradnika „ Pierwsze kroki, dźwięki, słowa w praktyce”
- ✓ „Dźwięki Marzeń” - kontynuacja programu obejmującego terapię domową dzieci z wadą słuchu. Program w całości finansowany przez Fundację Orange.

TURNUSY REHABILITACYJNE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 8 turnusów. Wzięło w nich udział 162 dzieci, 143 rodziców oraz 33 osoby kadry specjalistycznej.

Turnusy rehabilitacyjne, organizowane przez PZG już od kilkadziesiąt lat, są sprawdzoną formą rehabilitacji, bardzo lubianą przez dzieci i ich rodziców. Intensywna rehabilitacja połączona z aktywnym wypoczynkiem przynosi przede wszystkim wymierne efekty, na które w warunkach poradnianych trzeba oczekiwać wiele miesięcy. Zadaniem turnusów rehabilitacyjnych jest dążenie do uzyskania u każdego pacjenta optymalnego poziomu rozwoju sprawności językowej i komunikacyjnej, która zapewni mu prawidłowe funkcjonowanie w grupie rówieśniczej. Jak podkreślają specjaliści, jest to forma pracy szczególnie ważna dla rodziców dopiero zaczynających proces rehabilitacji swoich dzieci. Ponadto turnusy, na ogół organizowane są w atrakcyjnych miejscowościach wypoczynkowych, nadmorskich i górskich, gdzie podopieczni mogą dodatkowo korzystać z walorów klimatycznych.

Niestety liczba turnusów jest niewielka. Powody tego stanu rzeczy, są od kilku lat takie same:

- ✓ odmowa w dofinansowaniu turnusu
- ✓ trudności w skompletowaniu odpowiedniej liczebnie grupy, chętnej do wyjazdu na turnus, czego powodem jest pogarszająca się sytuacja ekonomiczna rodzin.

KOMPLEKSOWA REHABILITACJA OSÓB IMPLANTOWANYCH

Podobnie jak w ubiegłych latach Specjalistyczny Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży w Bydgoszczy kontynuował realizację Programu Implantów Ślimakowych poprzez : brał udział w konsyliach specjalistycznych oraz współpracował z zespołem lekarzy w zakresie kwalifikacji do wszczepu ślimakowego i rehabilitacji pacjentów po wszczepie ślimakowym.

Z obserwacji specjalistów wynika, że implant stwarza dzieciom z dużym ubytkiem słuchu, szansę na nabywanie umiejętności słownego porozumiewania się z otoczeniem i pełniejsze funkcjonowanie psychospołeczne. W przypadku dzieci do 4 roku życia prawidłowo zdiagnozowanych, wyłącznie z głębokim niedosłuchem lub głuchotą widoczne są bardzo dobre wyniki rehabilitacji po wszczepie implantu ślimakowego. U starszych dzieci widoczna poprawa słyszenia, efekty rehabilitacji nie są tak jednoznaczne, jak w przypadku dzieci zaimplantowanych w młodszym wieku. U dzieci tych w dość szybkim czasie obserwuje się dobre reakcje słuchowe, co nie zawsze przekłada się na poprawę rozwoju języka. U pacjentów starszych głuchych od urodzenia często brak jest postępów dla rozwoju mowy. Znaczne postępy osiągają ci pacjenci, których rozwój przed implantem przebiegał harmonijnie.

Grupa zaimplantowanych podopiecznych objętych rehabilitacją placówek PZG to: 672 dzieci i 61 dorosłych.

Wszystkie osoby implantowane wymagały stałej diagnostyki audiologicznej, opieki surdopedagogicznej i wsparcia psychologicznego.

SKOLENIA ORGANIZOWANE PRZEZ PZG

Szkolenia są organizowane i przeprowadzane z myślą o członkach rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych słuchowo. Szkolenia obejmowały zagadnienia dotyczące integracji niesłyszących w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenie ich aktywności życiowej, zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej.

Podnoszą umiejętność pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowanie nad nimi opieki i udzielania pomocy w zakresie ich rehabilitacji.

Tematyka takich szkoleń była niezwykle szeroka i obejmowała zagadnienia związane z uszkodzeniem słuchu. Przedstawiano najnowsze osiągnięcia z dziedziny medycyny, psychologii, logopedii, surdopedagogiki, prezentowano najnowsze osiągnięcia techniczne i nowości dotyczące aparatów słuchowych. Na szkoleniach przekazywano praktyczne porady i wskazówki na temat postępowania z dzieckiem z wadą słuchu.

UCZESTNICZY	LICZBA SZKOLEŃ	LICZBA UCZESTNIKÓW
Rodzice	120	746
Nauczyciele	62	420
Praktyki zawodowestudentów	x	542
Inni uczestnicy szkoleń	14	308

W minionym roku, szkoliła się również kadra specjalistyczna PZG, podnosząc swoje kompetencje, uczęszczając na szkolenia, kursy, warsztaty, konferencje, kongresy naukowe. Wielu pracowników podnosiło swoje kompetencje studiując podyplomowo. Organizowane były również szkolenia wewnętrzne dla pracowników administracji, które miały na celu zapoznanie ze zmianami w przepisach dotyczących dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, jak również szkolenia zasad prawidłowej obsługi pacjenta.

ORGANIZOWANIE IMPREZ DLA PODOPIECZNYCH

Udział w imprezach uczy dzieci prawidłowych zachowań społecznych, pozwala na nabycie nowych doświadczeń językowych i komunikacyjnych oraz uczy ich większej samodzielności oraz odpowiedzialności.

Wzorem lat ubiegłych, odbyło się wiele imprez okolicznościowych, turystycznych i sportowych dla dzieci i młodzieży. Ogółem odnotowaliśmy 134 imprezy, w których uczestniczyło 1 497 podopiecznych naszych placówek. Były to wyjścia do kina, warsztaty plastyczne, wycieczki krajoznawcze, wspólne świętowanie Wigilii, Andrzejek, Mikołajek, Walentynek, Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka. Do atrakcji należały również festyny, bale karnawałowe, spotkania teatralne.

ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA PLACÓWEK

Głównym źródłem finansowym placówek podobnie jak w latach ubiegłych są następujące instytucje:

- ✓ Narodowy Fundusz Zdrowia
- ✓ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- ✓ Ministerstwo Zdrowia
- ✓ Władze lokalne i samorządowe
- ✓ Działalność gospodarcza
- ✓ Fundacja Dźwięki Marzeń
- ✓ Sponsorzy prywatni
- ✓ Zakłady pracy